

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pre pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Marčnino in oznanila (inserte) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6 uri popoldne.

Štev. 20.

V Ljubljani, sredo v 25. januarija 1893.

Letnik XXI.

Proračunska razprava.

Iz Zagreba, 19. jan.

V zbornici od 11. januarija spregovori prvi v proračunski razpravi dr. Jakčin, član stranke prava, ter s tehtnimi dokazi opiše neopravičeno delovanje današnje hrvatske vlade posebno pri volitvah in koliko narod trpi, če opozicijsko voli. Za njim se je vzdignil prvi govornik od večine župnik Jagić, ki je hvalil vladno, koliko stori v gospodarskem pogledu za deželo, v novejšem času posebno za ponovljenje po flogkeri pokončanih vinogradov. V tem pogledu ima hrvatska vlada zares zasluge, pa jej je narod za to tudi hvaležen. Kaj je pa vlada storila za vrejevanje rek in osuševanja močvirja, o tem pa dotični govornik ne vé nič povedati in vendar bi se ravno v tem pogledu moralo v kratkem nekaj storiti, sicer bo deželo hrvatski v nižinah kmalu propadel. Mesto da je župnik Jagić priporočal Hrvatoma nčenje madjarskega jezika, naj bi bil raje kot kulturni svetnik vladno opozoril na veliko nevarnost, ki preti v gospodarskem pogledu narodu hrvatskemu od naših nevrejenih rek.

Za tem vladnim govornikom se oglasi zopet opozicijski Grdenić, ki je na isti način kakor poprej Jakčin današnji zistem opisal kot sovražni hrvatski ideji. Ko je pa v svojem govoru navel, da se je neki kotarski predstojnik izrazil pred volitvijo v deželni zbor, da on mora prodreti s svojim vladnim kandidatom, če ima tudi kri teči, kajti ban izdaje sicer zapovedi o svobodni volitvi, ali mi vendar znamo, kaj zgoraj želé, zavpilo se je od vseh strani na vladni strani, da je to laž. Celo ban sam se je tako izrazil. Pa da pobije opozicijske govornike, vzdigne se ter spregovori drugi govor, v katerem je seveda vse trditve od strani opozicije zanikal brez pravih dokazov. Po banovi trditvi nima Ogerska nobene gmotne koristi od Hrvatske, ogerske reke se vravnava le s privatnimi dohodki, a

da imajo žandarji za časa volitev več opraviti, to je čisto umevno, ker opozicija takrat narod proti obstoječemu redu razburja. Kar je pa poslanec Grdenić o dotičnem predstojniku omenil, je prava laž in vsak, ki to govori, je lažnik, dokler ne dokaže. Vsled teh neparlamentarnih izrazov nastal je v zbornici nemir in vpitje, a poslanec Barčić odide iz dvorane z besedami: Sramota je, da moramo slišati z banskega sedeža take neparlamentarne besede. Nedvojbeno je bilo za vladno stranko in za vladno samo neugodno, kar je povedal poslanec Grdenić, ki je tudi dokazati hotel, kar je govoril. Ban je bil vsled tega tako hudo vznemirjen, da je prišlo do takih izrazov, katerih pa tudi drugi dan ni hotel preklicati, ko mu jih je Grdenić v osebni zadevi oponesel.

V zbornici od 13. januarija je govoril poslanec dr. Frank skoraj cele tri ure. Njegov govor je nedvojbeno najznamenitejši izmed vseh ostalih. Vse svoje dokaze je govornik potrdil s statističnimi podatki in sicer s službenimi ter jasno dokazal, da nimajo prav niti ban niti oni privrženci njegovega zistema, ki trdijo, da ima Hrvatska kakšno korist od Ogerske, a še manje, da jo vzdržuje Ogerska, marveč da ima Ogerska od Hrvatske koristi. Govor pa razpravlja najpoprej zunanjo politiko naše države pogledom na Hrvatsko, ter pride do sklepa, da bo dežela naša država Bosno in Hercegovino le tedaj stalno za-se pridobiti, ako ju zveže po historičnem pravu hrvatskem najpoprej s Hrvatsko in tako tudi z monarhijo.

V drugem delu razsojuje naše avtonomne zadeve pod sedanjim zistemom ter sklepa, da tukaj ni pravega napredka, kakoršen bi moral biti pod pravo narodno vladno. V tretjem delu pa govori ob odnosu mej Hrvatsko in Ogersko, kjer je jasno s številkami dokazal, da je grda laž ona trditev, češ, da je Hrvatska pasivna. Opozicijska stranka je burno pozdravila svojega vrlega člana po dokon-

čnem govoru, ali bilo je opaziti tudi med vladnovci, da je ta mirni in stvarni govor prouzročil celo med njimi neko osupljenost, češ, ni morda vendarle mnogo tega resnica, kar je le-ta govornik povedal, saj je dokazoval, s številkami. Da se umirijo taki omahljivci, prinesel je precej drugi dan vladni list „Narodne Novine“ uvodni članek, v katerem se pobijajo računi Frankovi. Samo ne vprašajte kako. Nekaj se je moralo vendarle reči, samo da se ne reče, da ima opozicijski govornik prav.

V zbornici od 14. januarija govoril je poznati prijatelj banov Nikola Crnković pol drugo uro ter se trudil dokazati, da le vladna stranka za hrvatski narod blagonsno deluje, ne pa opozicija, ki išče neko megleno državno pravo hrvatsko, katerega sploh ni. Na Hrvatskem morete biti po njegovem mnenju samo dve stranki: madjarska in avstrijska, prvo zastopa vladna stranka, drugo pa opozicija, odkar se je zjedini, dotim je poprej Starčević imel samostalno politiko. Zakaj Crnković zjedineni opoziciji oponaša avstrijanstvo, ni dokazal, pa tudi nima prav, ko tako govori; Hrvati so od nekdaj bili verni svojim vladarjem in taki so tudi še sedaj, ter se nadejajo, da bodo ravno s pomočjo vladarjev iz habsburške hiše dosegli svoje zjedinenje in sicer ne samo Dalmacije, nego tudi Bosne in Hercegovine, pa bilo to Madjarom, katerih se Crnković tako drži, drago ali nedrago. Govornik Crnković se je v svojem govoru spomnil tudi bana Jelačića, ali na prav nedostojen način. Rekel je namreč, da je ban Jelačić, ko je stopil leta 1848 čez Dravo, vrgel hrvatsko zastavo na stran, pa razvil cesarsko mesto one. Jelačić pa je to storil kot cesarski general na Ogerskem, kajti v ime cesarjevo se je boril za Avstrijo. A da se je po dokončani revoluciji tudi na Hrvatskem širila germanizacija, tega gotovo ni zagovarjal Jelačić, kakor misli Crnković, nego je bil radi tega ravnanja celo hudo užaljen, ali pomagati ni mogel. To primetbo o Jelačiću pa je storil go-

LISTEK.

Pisma iz Rima.

(Piše Tihomil.)

II.

Bilo je dne 1. januarija, pravo jesensko vreme, daši sredi zime. Nebo so pokrivali svetlosivi oblaki, iz katerih je polagoma pršelo na starodavni in novi Rim. Prav neprijeten dan, ko človek najraje poišče prijeten kotiček pri gorki peči ter si s časnikom in duhtečo smodko krati dolg čas. A če ni v sobi tople peči in če ti primeroma draga italijanska smodka „duhti“, kakor bi palil na žrjavici kurje perje?! Potem klobuk na glavo in na ulico, kamor te pot pelja!

Cez trg „Navona“ in „Corso Vittorio Emanuele“ se prerijem skozi gnečo vóz in ljudij ter jo zavijem pri cerkvi „di Gesù“ v ravno ulico „d' Ara celi“ proti kapitolu. Nebroj spominov vzbuja se tujcu, ko stopa po širokih stopnicah na ono zgodovinsko znamenito mesto, kjer so se, smemo reči, krvavo pričenjali in končavali skozi stoletja orjaški dvoboji rimskih mogotcev in malone vsega tedaj znanega sveta. Povsod še spomeniki starorimske propale slave, na vseh straneh ostanki strte in usahnele moči

rimskih vladarjev. Pričetkom stopnic ležita dva leva, najlepše delo te vrste; nad stopnicami dva velikanska kipa Kastorja in Poluksa, ki stojita poleg svojih orjaških kónj; v isti vrsti na jedni strani kip Konstantinov, na drugi njegovega sina; v sredi na odprtem prostoru vlita podoba cesarja Marka Avrelija na konju, kjer je bilo starih Rimljanov sveto pribežališče. Tu je bilo srce starega Rima, svetišče starega poganškega sveta, središče despotizma, trdnjava pekla.

Na levi strani je stal krasni tempel Jupitra Kapitolina, poglavarja rimskih malikov, odkoder so rimski mogotci metali strele svoje jeze in nenasitne častiteljnosti v širni svet, kjer so se shranjevali uplenjeni meči in ščiti premaganih vojskovodij, zastave podjarmljenih narodov, kopja in drugo orožje planinskih stanovalcev. Tu so rimski vojskovodje molili k svojemu bogu, predno so odhajali na boj, tu so se zahvaljevali za zmage, tu so odposlanci tujih narodov rimskim vladarjem darove polagali pred noge ter prosili milosti in pokroviteljstva. Okolu sedečega Jupitra z zlato zvezdnato krono, rudečo togo, sulico v levi in zlatim bliskom v desni — stali so kipi drugih božanstev in znamenitih Rimljanov. Danes se na tem mestu leskeče križ na cerkvi „Ara Coeli“. Vladar poganškega Olimpa se je umaknil Mariji, nebeški kraljici. Na desni strani griča je stala prvotna rimska trdnjava nad Tarpejsko pečino,

v sredi „priežališču“ (asylu) so stali razni mali tempelni.

Ves strmi Kapitol je obdajalo pravo ciklopsko zidovje s stolpi, katerih ostanki doli proti Forumu še pričajo svetu o mogočnosti nekdanjih Rimljanov. Krščanstvo je zmagalo svet, zginili so s površja Jupiter in drugi bogovi, a potnik se ustavi ter zrè z nekim strahom nazaj v davne čase...

Na levi strani pelje strma pot s Kapitola proti oboku Septimija Severa, ki je še dobro ohranjen. Vstric na levi je mala cerkvice nad znamenito Mamerkinsko ječo, kamor so metali nesrečne obsojence.

Bil je to v skalo vsekan prepad, temen, vlažen, strašen. Pod to prvo ječo bila je druga še strašnejša, katero je dal napraviti šesti kralj rimski Servij Tulij. Tu so končali življenje v groznih mukah veliki hudodelniki in zarotniki kot: Lentul, Cetej, Statilij, Gabinij in Ceparij, skrivci Katilinovi, katere je Ciceron ukazal zadaviti; Aristobul in Tigran po zmagi Pompejevi; Simon, sin jonov, vodja Judov, po razdejanju mesta Jeruzalema itd.

V ta brlog je ukazal krvoločni cesar Neron vreči sv. Petra in Pavla; od tu so peljali sv. Petra na grič Janikul, kjer je bil križan, sv. Pavla po cesti proti Ostiji, da so ga obglavili...

Tu je umrl lakote l. 104 pred Kr. Ab-del-Kader svojega časa Jugurta, kralj Numidije. Zgodovino-pisec Plutarh pripoveduje: Rablji so mu strgali

vornik radi tega, ker je brat pokojnega Jelačica še sedaj živeči feldmaršal, čestital zedinjeni opoziciji prigodom sprave. Crnković in njegovi privrženci so podobni Madjarom v tem pogledu, da ne trpé Avstrijancev, in govornik se je javno v saboru izrazil, da bi se vsi njegovi somišljeniki vzdignili vkup z Madjari v boj za ogersko-hrvatske pravice proti Avstriji, ko bi bilo potrebno. Na te zadnje besede je prav umestno pristavil eden naših opozicijskih listov, da bi se v takem slučaju vsi omenjeni junaki poskrili, kakor je to bilo leta 1848 na Hrvatskem.

Za Crnkovićem se oglasi za besedo Pavel Jovanović, jedini poslanec takozvane neodvisne stranke na hrvatskem saboru. Da temu Velikosrbu ni na Hrvatskem nobena vredba po volji, je prav razumljivo, kajti on hoče, da bode vse ono, kar je namenjeno Hrvatom, v prilog le Srbom, katere po njegovem mnenju zatira na Hrvatskem vse razven bana in nekoliko višjih činovnikov.

Srbi ne morejo nikjer napredovati, kajti celó šole so večidel v rokah hrvatskih učiteljev. Govornik je našteval v svojem govoru še mnogo drugih zaprek, katere stavlja Srbom neljubeznjivi Hrvati na pot, tako, da se oni ne morejo prav izobraziti. Na potu mu je celó društvo sv. Jeronima, ker so knjige tega društva pisane v hrvatskem in katoliškem duhu, pa ga zato tudi vlada podpira. Tedaj katoličanstvo je temu Srbu na potu, da Srbi ne napredujejo. Zakaj se pa tudi oni ne potrudijo, osnovati tako prekristno društvo za svoj narod, ki je zares zapuščen v vsakem oziru. Tukaj bi imelo duhovenstvo pravoslavno dovolj dela, pa tudi koristnejega, nego pravoslavnemu prebivalstvu Hrvatske vtepati v glavo srbsko misel, ki naš drugače tako dobročutni narod le razdražuje.

Tukaj naj bi Jovanović svetoval svojim privržencem ter jih nagovarjal na delo, ne pa po svojem časopisu „Srbobranu“ grdil Hrvate.

Zatorej je pa tudi dobil na svoj govor precej pristojen odgovor od poslanca Cirića, ki je dokazal, da se pravoslavnemu narodu na Hrvatskem ne godé nobene krivice, da ima svoje konfesionalne šole, samo da jih noče vzdrževati, ker je preveč indolenten za vsak napredek. A po hrvatskih šolah morajo se vsi otroci učiti poznavati in ljubiti Hrvatsko in Slavonijo kot svojo splošno domovino, ne pa samo srbsko.

A da ni dosti pravoslavnih učiteljev, krivo je prebivalstvo samo, ker ne pošilja svojih otrok v dovoljnem številu v šole, kajti vlada podeljuje mnogo štipendij, in dokazano je, da ravno več pravoslavnih vživa podpore, nego katolikov, če tudi je pravoslavne prebivalstva štirikrat manj, nego katoliškega. Vladi se v tem oziru od strani pravoslavnih ne more nič očitati.

Se dveh govornikov nam je omeniti v tej razpravi. Prvi je prof. Maretić, vladen privrženec, ki je pa s svojim mirnim načinom v govoru prav ugodno iznenadil celo opozicijo. On je dokazoval, da sedanja vlada stori za prosveto več, nego so to

učinile do zdaj vse vlade. To je sicer deloma istina, ali drugo vprašanje je, odgovarjajo li tudi vsepihi tem žrtvam od strani vlade? Skoro je dvojbeno, da bi to bila istina, kajti tudi pri nas je zavladal liberalizem na šolskem polju v preveliki meri, pa bi se moralo tudi pri nas vprašati, ne jadramo li brez cilja v tmini dalje?

Če zahtevajo pravoslavni svoje konfesionalne šole, nimajo gotovo katoličani nič manj razlogov, da zahtevajo isto zá-se. O tem sevéda učeni profesor ni razpravljaj, kajti tudi on spada med liberalce, katerim je sevéda konfesionalna šola zoperna. Prav je imel govornik pa gotovo, ko je vlado opozoril, da bi bilo potrebno, da se že zdaj poskrbi za profesorje na medicinski fakulteti, katero želi narod hrvatski čim prej oživotvorjeno. Vlada naj zatorej pošlje mlade medicinarje na zunanja vseučilišča, da se tamkaj spopolnijo v svojih strokah, v proročun pa naj vsako leto uvrsti 20.000 glđ. več za medicinsko fakulteto. Na tak način bi se malo prej zbrala potrebna glavica, nego z letnimi 10.000 goldinarji.

Drugi govornik pa je veliki župan Kovačević, ki je poznat po dosedanjih svojih volitvenih činih. V svojem auktoritativnem dokazovanju je bil sicer malo blažji, nego je po navadi, ali v dokazovanju, da ni bilo skozi celih 800 let hrvatske države, nego da je bila jedinstvena država ogersko-hrvatska, ni najbolje vspel. Navel je sicer v svojem govoru za svojo trditve nekoliko starih listin, ali večidel privatno-pravnega značaja, ki potrjujejo njegove nazore sevéda le deloma.

Vsakdo pa vé, da imamo za protivni dokaz, da je bila namreč med Ogersko in Hrvatsko le personalna unija, na stotine listin.

Tudi trditve, da Hrvatska ni imela nikdar svojih lastnih financ, ne stoji; saj nam je vendar znano, da je Hrvatska skozi več stoletij kovala svoj lasten denar, kakoršnega je tudi že gotovo veliki župan sam videl.

V enem oziru pa je vendar ta govor zanimiv. Veliki župan se je namreč izjavil ob oni važni zadevi, o kateri se je dozdej v vladni stranki mislilo, da se mora pri tej trditvi ostati, kakor je to bilo do zdaj, namreč, da Hrvatsko vzdržuje Ogerska. Ali veliki župan Kovačević se je izjavil na čudo vladne stranke, da Hrvatska sama sebe vzdržuje in da nimajo prav oni Madjari, ki trdijo, da Ogerska trosi na Hrvatsko; ali ob enem je pa tudi vztrdil proti trditvi naše opozicije, da Ogerska nima od Hrvatske nobenega dobička. Prvo je gotova istina, pa je gotovo pošteno od velikega župana Kovačevića, da je pred celim saborom povedal, kar se je imelo že zdavnej storiti z vladne stolice; druga trditve pa se bode sčasoma dokazala, saj je vso stvar dr. Frank že prav lepo zasnoval, pa se bode gotova istina odkrila, ko se bodo vsi podatki o naših dohodkih natančno izvedeli.

Ko sta izpregovorila še referent in pa ban, ki je hotel pobiti dr. Franka, ali ni niti najmanj vspel, kajti z zanikanjem obstoječih računov se nič ne do-

obleko z života, raztrgali uho, ko so se vlekli za uhan. Ko stopi (Jugurta) v strašno ječo, zakolne: „Pri Herkulu, kako mrzla je vaša kopel.“

Ad vocem „Jugurtha!“ Ta zviti in brezvestni kralj se je več let vzdržal na uropanem kraljevskem prestolu stare Numidije v severozapadni Afriki, kajti že tedaj je veljal pregovor: Denar je sveta vladar! Podkupil je po vrsti vse rimske poveljnike, ki so z armado prišli proti njemu. Ko so ga pozvali v Rim na odgovor, podkupil je sodnike, ti pa ljudskega tribuna Bebija, da je pregovoril svojega sodruga Memija, naj molči o zločinih Jugurtovih in podkupljenih vojskovodij. Tako daleč je že segla tedaj podkupljivost rimskih uradnikov in vladarjev, da se je studila celó Jugurti, ki je zapuščajoč Rim zaklical pomenljive besede: „O urbem venalem et mature perituram si modo emptorem invenerit“ — o podkupljivo mesto, kako hitro propadeš, če le najdeš kupca. Od tega časa so se tudi pričele državljanske vojske, doba cesarjev in otemnevala je rimska zvezda, da je zatemnela ob navalu tujih, divjih rodov. —

Ali neso sedanji dogodki na Francoskem v mnogem podobni rimskim ob času Jugurte? V Parizu se ne povprašuje, kdo je bil podkupljen s panamskimi denarji, temveč: kdo ni bil podkupljen. Kajti skoraj je manj teh, ki niso bili podkupljeni, kakor onih, ki so si polnili žepe po pregovoru: Roka roko umiva. Če se ne motim, pisal je Göthe

nekje: „Jeder dieser Lumpenhunde wird vom andern abgethan“ — tako se ovajajo sedaj francoski politiki ter kopljejo jeden drugemu jamo — debeli židek Kornelij Hertz pa se v Londonu masti z milijoni ter smeje v pest. On je „hors de cause“. In kako pride ta možič do tolikega vpliva, da bi bil en edini, kakor so pisali časniki, mogel ustaviti plaz, ki utegne zagrebsti več doslej veljavnih francoskih velmož? Meni se zdi, da je ta Hertz le slamat mož častiteljnega Constansa, ki je bil boulanžizmu stopil za tilnik in se sedaj hoče maščevati nad onimi, ki so ga postavili v kot; ali pa so vsi nositelji francoske republike tako globoko zabredli v panamsko blato, da se ne morejo izkdati in je zviti Hertz dobil karte v roke ter jim zmedel vse račune. Oboje je mogoče. Na vsak način pa je korupcija v Franciji preseгла že vse meje. Celó Bismarck se je sramoval velfskega zaklada, da je uničil vse dokaze. V Parizu pa bivši minister naravnost pové, da je z ukradenimi milijoni podkupoval volilce in tako republiko podstavljaj noge. Ali ni sedanja francoska republika v mnogem podobna rimski pred 2000 leti? Moderna pariška družba živi, kakor pagani v starem Rimu. Že dvakrat se je Francija prodala Napoleonom. Ali je to v tretje nemogoče? Za korupcijo pride suženjstvo, in v dobi elektrike se katastrofe vršé hitreje, ko sa časa Jugurte.

kaže, bil je proračun za tekoče leto vsprejet z veliko večino.

Specijalna razprava se je začela danes, dné 19. januarija.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. januarija.

Veliko razburjenost je bil vzbudil ob svojem času na Dunaju ukaz, s katerim se je bil odpravil *križ iz šole*. Ta ukaz je naposled katoliški stvari le koristil, ker je opozoril prebivalstvo, kake namene ima liberalizem. Vlada skuša to stvar sedaj nekoliko popraviti in prebivalstvu pokazati, da ne odobruje takega postopanja. Te dni je vpokojila dolenjeavstrijskega dež. šolskega nadzornika Scholza. Ta mož je služboval celih 45 let, ali pri vpokojenju ni dobil nobene odlike, ker je nekaj pripomogel, da se je odpravil križ iz šole. Če vlada misli, da je s tem že zadovoljila katolike, se pač daleč moti. Je li odlikovan jeden šolski nadzornik ali ne, to pač ni tolikega pomena. Če jej je resna volja, ustreči željam katoliškega prebivalstva in za zmirom preprečiti take dogodke, predloži naj državnemu zboru tako premembo šolskih zakonov, da bode cerkev imela v šoli toliko vpliva, da bode take in podobne zlorabe lahko preprečila. Tege seveda od sedanje vlade ni pričakovati, kajti v ministerstvu za bogočastje in uk je še vedno oni brezverski uradnik, ki je s svojo pritožbo bil provzročil odpravo križa iz šole. Seveda dokler bode vlada koketovala z levičarji in se z njimi pogajala o novi večini, ni upanja, da bi se stvari zboljšale.

Nova večina. Vzlic vsemu vladnemu prizadevanju pa vendar nove večine ne bode. Skoro bi rekli, da je tudi to nekoliko pripomoglo, da nove večine sestaviti ne bode moč, da je vlada pri teh pogajanjih dajala prednost levičarjem. Najprej je levičarje vsprejela in največ se z njimi pogajala, prav kakor bi veljalo le levico zadovoljiti, druge stranke so že tako zadovoljne. Pri taci razmerah seveda Poljaki in konservativci v vsa pogajanja nemajo dosti zaupanja. Kakor se je dr. Menger na nekem shodu na Dunaju izrazil, ni dosti upanja, da bi se dobila trdna večina, temveč vlada bode morala iskati večino od slučaja do slučaja. Ta levičarski veljak se je posebno hudoval nad Poljaki, ki nečejo hoditi z Nemci. Potem se je seveda znašal tudi nad Hohenwartovim klubom. O Mladočehih je pa precej laskavo govoril. Če tudi ni odobral, da se toliko poganjajo za češko državno pravo, vendar je hvalil njih navdušenost za svobodo in napredek, njih spretnost v parlamentarnem postopanju. Ta Mengerjevo hvala je pač najboljši dokaz, da je delovanje Mladočehov levičarjem precej po godu, če je pa tudi v korist češkemu narodu, o tem smemo pač dvomiti. Mengerju se zdi, da bi za zboljšanje političnih razmer v Avstriji bil neobhodno potreben narodnostni zakon. V tem ima morda prav, toda dokler si bodo levičarji, kakor je storil tudi Menger, jemali ogerske razmere za vzgled, ni misliti na konec narodnih preprirov.

Ogersko. Kakor v naši državni polovici, tako tudi na Ogerskem liberalcem ne gre vse po volji. Kakor vse kaže, s civilnim zakonom ne bode nič. Vlada že premišlja, kako bi se mogla na lep način umakniti. Tiszova skupina, ki je prav za prav priganjala to stvar, je zgubila vse zaupanje. Velik del vladne stranke se več ne mara pokoriti vplivu kalvinca Tisze. Pri kroni so Tiszovi privrženci izgubili ves vpliv, odkar se je izvedelo, s kakimi intrigami so spodkopali stališče ministerskemu predsedniku Szaparyu. Stališče ministrom Tiszi, Ozakiju in Szylagyi ju je popolnoma omajano in najbrž v kratkem odstopijo. Pa tudi se ne vé, če se obdrži Weckerle. Govori se, da se morda povrne grof Szapary. Pomenljivo je, da se je celó znani veliki mojster prostozidarskih lož na Ogerskem, Pulssky, izjavil, da se na Ogerskem vse boji kulturnega boja. Ni dolgo tega, kar so bili vse drugih mislij ogerski liberalci. Kar izzivali so cerkev na boj. Sklicevali so se na narod, da želi civilni zakon. Sedaj so se pa menda prepričali, da razven kalvincev in židov tudi na Ogerskem nemajo nobenega za seboj. Pravoslavni so ravno tako proti civilnemu zakonu, kakor katoliki. Mnogi protestanti pa tudi nečejo o vsem tem boju dosti slišati. Premembe na Ogerskem se moramo tudi mi veseliti, ker ogerske razmere močno vplivajo tudi na tostransko državno polovico.

(Dalje v prilogi.)

največkrat pri prostem ljudstvu, pri delavcu, roko-
delcu ali kmetu. In vendar ima ta pač ravno tako
pravico navleči se ga, kakor gospoda izobrazena pri
svojih postavilih pijančevanjih: pri raznovrstnih ju-
bilejih, soarejah, veselicah i. t. d.

**Sindikát podjetnikov za pridobivanje smrdlji-
vega olja (petroleja).** Sedem največjih firm je osno-
valo sindikat za pridobivanje in prodajo smrdljivega
olja v Baku-u na Ruskem. Zmenili so se, da ho-
čejo leto na leto pridobiti najmanj 30 in največ 40
milijonov pudov olja (kerosina) in 100 milijonov
pudov ostankov (mazuta). Vsi člani so se zavezali,
da ne bodo pridelovali v svojih zavodih več kerosina,
kakor so se zmenili. Prodajo bode oskrbovala tvrdka
Nobel, stroške za shranjenje bode plačeval Rotšild,
za kar bode dobival po 1½ kopejke od puda v
Rusiji, v inozemstvu pa pol kopejke. Nobel bode
dajal predplačila za prevzeto blago, za kar ne bode
računal nobenih obrestij. V ta sindikat lahko vstopi
vsak podjetnik v Baku-u, samo da ne bode imel
glasu pri zborovanjih. Sindikat mu bode dal suro-
vega olja in pa sredstva za očiščenje. Olje bode pa
pozneje morali dati Nobelu v prodajo. Poslednji
bode slednje leto vsem udeležnikom predložil na-
tančen račun. Od čistega dobička se bode 30 od-
stotkov odstopilo osnovateljem za pokritje raznih
troškov in pa za kake morebitne izgube. 70 odstot-
kov se pa razdeli med udeležence. Sindikat bode
iskal trgovišča za svoje blago po Rusiji in v ino-
zemstvu. S prva bode posebno izvažal mazut v
Moskvo in Nižnji Novgorod, kjer ga stane pud 6
do 7 kopek, dočim velja v Baku-u le poldrugo
kopejko. Udeležniki sindikata bodo izdelovali sedaj
več, sedaj manj kerosina, kakor bode popraševanje
po njem, da nikdar ne padejo preveč cene. To je
prav za prav ves namen vsemu podjetju. Podražiti
se hoče blago, da bodo židje imeli več dobička.

Cerkveni letopis.

Novi kardinali pri sv. očetu. (Konec.) Ob polu-
10. uri so se zbrali novi kardinali v sosedni Sikstinski
kapeli, kjer se v navzočnosti treh prvih starih kar-
dinalov v drugo prisegli na apostolsko ustavo; vati-
kanski pevski zbor je pel običajne motete. Ob 11.
uri so sv. oče stopili v dvorano „Sala dei Paramenti“,
kjer so jih pričakovali s častno stražo kardinali, nad-
škofje, škofje, prelati in razni svetni dostojanstve-
niki. V knežji dvorani (Sala Ducale) so sv. oče sto-
pili v nosilnico, na kateri so jih v dolgem sprevedu
prinesli v kraljevsko dvorano (Sala Regia), kjer je
v ozadju stal papežev prestol. Iz stoterih grl zaori
mogočen pozdrav: „Evviva il Papa!“, ko spreved s
sv. očetom na krasni nosilnici stopi v veliko dvo-
rano med zbrano množico, ki je nepremično zrla
v jasni obraz namestnika Kristusovega.

Sredi četrterokotnika nosilec postavi v nosilnico
na tla; sv. oče sedejo na vzvišeni prestol, stari kar-
dinali na odločene prostore ob desni in levi, med
tem paje pevski zbor.

Nato je konzistorijalni komendator Ludovik
Tongiorgi prečital uzroke beatifikacije božjega slu-
žabnika Josipa Benedikta Cottolenga, bivšega duhov-
nika turinskega. Zatem pokleknejo novi kardinali
po vrsti pred sv. očeta, ki vsakega objamejo ter
mu položé na glavo kardinalski klobuk, rekoč:
„Sprejmi rudeči klobuk v hvalo vsemogočnemu
Bogu in kras sv. apostolske stolice, v znamenje
izredne kardinalske časti, ki naj te spominja, da se
izkažeš neustrašivega do smrti in prelitja krvi za
povišanje sv. vere in miru krščanskega ljudstva, za
razširjenje in blagor sv. rimske cerkve, v imenu
Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Amen.“

Konečno vsakateri novih kardinalov po vrsti
objame starejše kardinale, ki so bili v mnogem
številu zbrani.

Ko je bila vsa slavnost končana, odnesli so
zopet v enakem sprevedu sv. očeta na nosilnici
skozi dvorano. Vsa množica zopet nepretrgano
burno kliče: „Evviva il Papa!“, sv. oče pa smeh-
ljivočim se obrazom delé na vse strani apostolski
blagoslov.

Kmalu se vrnejo vsi kardinali ter gredo v
Sikstinsko kapelo, kjer pevski zbor zapoje „Te Deum“.
S tem je bila slovesnost končana ob 12. uri.

Naj še dostavim, da je kardinal Guarrino dobil
titularno cerkev sv. Tomaža in Parione, Mocenni
cerkev sv. Jerneja na otoku, Malagola cerkev sv.
Balbine, Klementz cerkev sv. Krizogona, Persico
cerkev sv. Petra in Vincoli, Logue cerkev sv. Ma-
rije della Pace, Vaughan cerkev sv. Andreja in

Gregorija, in Kopp cerkev sv. Neže „fuori le mura“,
kjer ravno danes na praznik sv. Neže med slovesno
službo božjo blagoslové dva jagnjeta, iz katerih
volne delajo paliže za nadškofe. Liga + 57.

Udanostne izjave.

Udanostna izjava županstva Ajdovec:

Najponižnejše podpisani odborniki županstva
Ajdovec odločno obsojamo vse zlobne napade na
Vašo prevzvišeno osebo, ki ste čast in ponos naše
kranjske knezoškofije. — Izjavljamo s tem svoje so-
žalje in Vas, prevzvišeni knezoškof zagotavljamo svoje
neomahljive zvestobe, udanosti in pokorščine kot
zvesti sinovi katoliške cerkve.

Županstvo Ajdovec, dné 15. dec. 1892.

Jer. Gnidovec, župan; Jan. Stupar, Jos. Bobnar,
občin. svetovalec; Ant. Strumbelj, Ant. Jarc, Fr.
Stupar, Jan. Zupančič, Fr. Lavrič, Jan. Jarc, Jos.
Zupančič, odborniki.

Udanostna izjava županstva Srednjavas v
Bohinji:

Z radostnim srcem se pridružujemo podpisani
občinski možje iz podnožja nebotičnega Triglava
izjavam vrljih slovenskih katoliških mož. Čudimo se,
ko slišimo, da so po verni slovenski deželi ljudje, ki
grdé z lažmi našega premilega knezoškofa, kateri
nam je od Boga postavljen, da nas vodi kot apo-
stolov naslednik. — Mi zastopniki srednjevaske ob-
čine in z nami tudi vsa fara Vas spoštujemo, lju-
bimo in ostanemo vam udani do smrti. Ni je reči,
ki bi nas odtrgala od ljubeznjivosti in gorečnosti
višjega pastirja.

Županstvo v Srednji vasi 18. dec. 1892.

Jan. Žvan, Jan. Stare, Janez Gasperin, Sjm. Hribar,
Jan. Odar, Mat. Zarnik, Štef. Arh, Lov. Berce, Bl.
Hodnik, Val. Zmitek, Jan. Škantar, Jan. Pekovc,
Jan. Langus, Jan. Sodja, Jan. Mencinger, Mat. Men-
cinger, Prim. Porenta.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. januarja.

(Slavnost škofovskega jubileja Leona XIII. v
ljubljskem semenišču.) Škofovski jubilej svetega
očeta Leona XIII. proslavilo bode tudi knezoško-
fjsko duhovsko semenišče s slavnostjo v torek
31. dan t. m. Vršila se bode v semenišču, za-
čenši ob 5. uri zvečer. Razvrstitev točk bo ta-le:
1. Proslav. Govori gosp. Fr. Finžgar. 2. Leonova
himna. Za moški zbor in tenor-solo uglasil Anton
Foerster. Op. 46. b. 3. Pravo modroslovje. Dijalog
na podlagi Leonove okrožnice „Aeterni Patris“.
Spisal M. Prelesnik. 4. Slovenske pesmi. Za dvoje
navadne in ene elegijske citre sestavil g. Iv. Regen.
5. Chopin, op. 23: Balada v G-molu. Igra na kla-
virju g. Fr. Bernik. 6. Svečeništvo cerkve Kristu-
sove. (Nabožna kantata.) Za troglasni moški zbor s
spremljevanjem klavirja, uglasil B. Mettenleiter.
Op. 39. 7. „Kdo bo razrešil delavsko vprašanje?“
Dramatišk prizor v enem dejanju. Oziraje se na
okrožnico Leonovo „o delavskem vprašanju“, spisal
Fr. Finžgar. 8. „Oremus pro Pontifice nostro
Leone!“ Moški zbor. Uglasil H. Wiltberger. —
Mesto drugih vabil.

(Pogreb g. župnika M. Jereba.) Iz Kroke se
nam poroča: Pretečeno soboto smo pokopali rajncega
g. župnika M. Jereba v Kropi. Bilo je pri po-
grebu petnajst duhovnikov, kar je veliko gledé na
neugoden dan in silni mráz. Kroparji so se zelo
skazali svojemu rajncemu g. župniku, ker so mu
darovali pet ali šest krasnih vencev. Tudi petje vrljih
kroparskih pevcev pod vodstvom orgljara g. Janeza
Zupana pred farovžem, v cerkvi in na pokopa-
lišču je veliko pripomoglo, da se je pogreb izvršil
prav dostojno. Sploh se je videlo, da se je rajni
gospod v kratkem času svojega bivanja v Kropi
(še komaj štiri mesece) vsem prikupil s svojim po-
nižnim in ljubeznjivim obnašanjem. Naj v miru
počiva!

(Občinska volitev v Javorjah.) Občinski odbor
je izvolil za župana posestnika Jož. Kreka iz Javor,
za občinske svetovalce pa Jož. Mraka z Vovče, A.
Ažbeta iz Dolenčic in Jan. Gantarja iz Malenskega
Vrha.

(Po čem je sneg v Ljubljani?) Stroškov za
spravljanje snega z mestnih trgov in ulic za zadnji
teden je imelo mesto 801 gld. 85 kr. — Pripom-
nili bi ob tej priliki, da na magistratu mnogo de-
lavcev ne vsprejemó, češ, da jih imajo dovolj, do-
čim imajo najete delavce iz prisilne delavnice. Po

našem mnenju bi se smeli v zimskem času najemati
posilniki le tedaj, ko bi drugih delavcev ne bilo.

(Iz Solkana) pri Gorici se nam piše: Že nekaj
tednov se govori po Gorici, da mislijo nekateri go-
spodje napraviti v Solkanu Kneippovo zdravilišče.
Vest ni neverjetna, ker vode bi imeli pri nas do-
volj, ali zdí se, da manjka gospodom denarja. —
Lani napravili so pri solkanskem mlinu neki stroj,
s katerim prevažajo drva in velike čoke s Št. Mavra
na našo stran. V četrtek je opravljal ta posel neki
delavec iz Ajdovice. Ali železna vrv se je utrgala,
stroj pa je udaril ubogega moža tako močno v prsi
in ga tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v
goriško bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Mož je
bil star 40 let in je zapustil vdovo in šest otrok.
— V soboto zjutraj mislil se je neki vojak vtopiti
v Soči pri goriskem mostu. Ali voda mu je bila
premrzla, ker prišel je zopet na suho in hodil ves
moker v velikem mrazu do Solkana. Ves zmrazen
prišel je do prve hiše, kjer je vsled mraza tako ob-
nemogel, da ni mogel niti govoriti. Le počasi se je
zavedel. Odpeljali so ga v vojaško bolnišnico; revežu
se je bajé mešalo.

(Sv. gora pri Gorici) je najbolj znamenita božja
pot na Primorskem. Že nekaj let obišče to slovečo
božjo pot mnogo vernikov. Lani je bilo samo obha-
jancev okoli 45.000. Božja pot je še precej dobro
preskrbljena s spovedniki. Letos bodo praznovali
stoletnico, odkar se je božja pot zopet odprla po
smrti Jožefa II. — Katoliško društvo v Gorici pri-
redi letos tudi v proslavo papeževe škofovske petde-
setletnice velikansko procesijo na Sv. goro, kakor
je bila pred tremi leti.

(S Trsata) se nam javlja: Dne 23. t. m. po-
poludne si je neki mož blizu Trsata prerezal vrat
in takoj umrl. Zeni, katera mu je hotela vzeti mo-
rilno orodje, je prerezal prste na roki. Mož je že
dalje časa bolehal na duhu in ta bolezen je baje
kriva samoumora. — Silna burja je danes ponehala;
zdaj imamo že +3° R. Tako hude burje, kakor letos,
ni bilo tukaj že 10 let, kakor pravijo domačini.
Daj Bog, da je več ne bi letos čutili!

(Z Reke) se nam poroča: Te dni je priplula v
našo luko velika barka s kavo. Podjetniki te barke
so židje. — Parobrod „Agatha“, kateri je prevažal
ljudi od tukaj v Jakin in nazaj, se je vendar po-
topil. 20 dnij so se trudili mornarji, da bi ga rešili,
a ves napor je bil brezuspešen. Ta parobrod je bil
lastnina nekega žida iz Zagreba. Kmalu bode tudi
pomorska kupčija v židovskih rokah. Dne 15. t. m.
pa se je potopil parobrod „Milano“ loydovega društva.
Plul je od Lošinja proti Pulju. Bil je eden najstarejših
parobrodov omenjenega društva. Nosil je lahko 409
ton in je veljal za 160 konj. močij. Zavoljo silne
burje je jela teči vanj voda in kmalu se je pogreznil
v globočino od 35 metrov. Osebe se je rešilo. Vsa
škoda skupaj znaša 169.000 gld. — Na naši želez-
nici je bil že drugič letos ustavljen ves promet do
21. t. m. Dva Madjara, ki sta se hotela v tem času
k nam pripeljati, sta se pripeljala skozi Zidani most
in Šentpeter. Da je promet na omenjeni progi več-
krat ustavljen, je mnogo krivo to, da je železnica
slabo zgrajena. Ko se je delala, so Madjari gledali
le na svoje koristi, naše pa popolnoma prezirali.
Vsled tega so železnico speljali skozi samotne kraje,
kolikor je bilo mogoče vstran od onih krajev, kateri
bi bili ja nas ugodni in tako gre železnica onod,
kjer so veliki zameti in silna burja. Ob času burje
vozijo sem in tja v zadnjem vagonu polno kamenja,
da jim burja ne prevrne vlaka, kakor jim ga je pred
nekaj leti. Tedaj rajše vozijo kamenje in rajše imajo
večkratno ustavljenje prometa, kakor pa da bi tudi
nam koristila njih železnica. S takimi humanitetci
smo mi v zvezi. Isto tako gleda tudi naša vlada
samo na madjarske koristi. Razun mnogih faktorov
nam pričajo to tudi izjave v letošnjem saboru. Po
izpovedi Ornkovića je treba širiti ogersko ali mad-
jarsko idejo. Da je vlada madjaronska, smo že davno
vedeli, a da je tako zaslepljena in nasprotna na-
rodnemu gibanju, nismo pričakovali. Dobro da imamo
vsaj peščico narodnih zastopnikov. Res je sicer, da
ne morejo ti možje ničesar doseči vsled majhnega
števila, vendar pa vzbujajo madjaronskim kimovcem
zaspano vest in pa resnici dajejo pričevanje. In to
je nas v teh tužnih časih velika in edina tolažba.
Madjaronska večina gleda zaničljivo na te narodne
gospode, pomisli pa ne, s kakimi sredstvi je prišla
v sabor. Ko bi se pri nas volilo prostovoljno, po
lastnem prepričanju, ne bi bilo v saboru niti 20
madjaronov. Upamo, da se bode vendar enkrat
obrnilo na bolje. Nekdo je omenil v Vašem cenjenem

Baron Hirsch. Neki dunajski list opozarja na to, da se v Avstriji ne smemo posebno izpodtikati nad Francozi zaradi panamskega škandala. Pred kakimi dvajsetimi leti imeli smo podoben škandal v Avstriji. Baron Hirsch je bil pridobil Turčijo, da bode gradil turške železnice. Izdelali so se sijajni načrti, kakor pri panamskem prekopu. Izdalo se je turških srečk za 200 milijonov goldinarjev. Da so privabili ljudi, da so kupovali srečke, so jih jih slepili z lepimi dobički. Hirsch je pa za vseh 200 milijonov goldinarjev naredil le železnico Carigrad-Plovdiv, ki je stala kakih 30 milijonov goldinarjev. Ves drug denar je ostal v Hirschevih žepih, kolikor se ga ni porabilo za velike reklame. Da je avstrijsko prebivalstvo bil pridobil za svoj načrt, je baron Hirsch bil začel delati železnico od ogerske meje proti Banjaluki, katere pa seveda ni dodelal. Francoze je s tem vjel, da je v načrt vsprejel neko železnico od Soluna v notranjo Makedonijo. Koliko so tedaj pisali o dobičku, ki ga bode Avstrija imela od turških železnic. Konec je bil, da so ljudje zgubili pri turških srečkah, železnice se neso delale, Hirsch je pa obogatil in sedaj milijone trosi za židovske namene. Razlika med Lessepsom in Hirschem je ta, da je Lesseps res mislil nekaj velicega dodelati, Hirsch je pa že z začetka nameraval le ljudi oslepariti. Lesseps je prišel pred sodišče, Hirsch je pa ostal veljaven mož.

Francija. Vsled panamske afere so po francoskih listih bili napadi na razne zastopnike evropskih velevladstij. Nekaterim se je očitalo, da so podkupljeni, avstrijskega veleposlanika so pa napadali, ker se je potegoval za nekega žurnalista. Vsled tega se je v diplomatskih krogih že sprožila misel, da bi v Parizu več velevladstij ne imele veleposlanikov, temveč navadne diplomatske poverjenike. Napadi na navadne poverjenike ne bi bili takega pomena, kakor ga imajo napadi na veleposlanike. Obravnava pred apelnim sodiščem je razkrila, kako drago so se plačevale reklame po listih. „Revue des deux mondes“ je za jeden sam članek o napredovanju del pri panamskem prekopu dobila 20.000 frankov.

Nemčija. V nemške državnem zboru se pa sedaj vrši posvetovanje o zakonu proti odernstvu. Konservativne stranke vse z veseljem pozdravljajo to predlogo, liberalci, zlasti svobodomiselná stranka, ki zastopa interese židovskega kapitalizma, vidijo pa v predlogi veliko nevarnost za narodno gospodarstvo. Če se ta zakon vsprejme, bode težje dobiti denar na posodo. Liberalcem seveda ni za drugzega, kakor za dobiček židovskih pijavk.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V. seji, o kateri bomo še podrobneje poročali, naznanil je gosp. župan Grasselli, da se je v spremstvu podžupana Petričič-a in mestnega odbornika A. Klein-a poklonil vodji c. kr. deželne vlade kranjske, dvornemu svetniku baronu Hein-u in ga naprosil, da naj blagovoljno poroči presvetlemu cesarju in očetu neveste presvetlemu nadvojvodi Karolu Ludoviku najudanejšo čestitke k poroki presvetle nadvojvodine Marjete Sofije s svetlim princem Virtemberškim. Župan naznani, da je gospod dvorni svetnik baron Hein tej prošnji radovoljno vstregel in da se je presvetli cesar na tej častitki že jako laskavo zahvalil. To naznanilo mestni zbor z živie in slavoklici stoječ vsprejme na znanje. — Tudi naznani gospod župan Grasselli, da je o tem pohodu gospoda vodjo deželne vlade Kranjske naprosil, naj blagovoljno pospešuje posojilo ljubljanskega stolnega mesta v znesku 500.000 gld., katero je deželni zbor vže odobril, da dobi Najvišje potrjenje. Gospod župan naznani, da mu je vodja c. kr. deželne vlade baron Hein odgovoril, da se je že pri svojem zadnjem bivanju na Dunaji zanimal za to stvar, in da ni dvomiti, da kmalu dojde pritrdilo z Najvišjega mesta. Mestni odbornik dr. vitez Bleiweis-Trsteniški naznani, da misli staviti nujni predlog, ki se tiče petdesetletnice škofovanja sv. Očeta Leon-a XIII, katere se bode praznovala 19. februarja. Mestni odbor vsak razgovor o nujnosti predloga odkloni in gospod župan podeli predlagatelju mestnemu odborniku dr. vitez Bleiweis-Trsteniškemu besedo, kateri pravi, da bode vesoljni katoliški svet praznoval ta izredni dan in se spominjal spodobno in hvaležno sv. Očeta Leon-a XIII. Sedanji sv. Oče so v obče tudi pri nekatolikih priznani kot moder, pravičen in ljubezniv

vladar katoliške cerkve in o raznih prilikah prosile so jih razne države, da so razsojevali v prepirih mejnjimi. Slovanskim narodom pa bode nevenljivo ostala v hvaležnem spominu njih kračna enciklika „Grande munus“, s katero so tako izredno proslavljali naše apostole sv. Cirila in Metoda. Modrost in ljubeznivost sv. Očeta oslavljaljo so govorniki, mnogi romarji, kateri so imeli srečo videti in govoriti s sv. očetom Leonom. Posebno pa naglašajo še govornik, da sveti Oče nikomur ne vsiljuje kakega političnega mnenja in kaže na vodila, katere so sv. Oče dali nemškemu centru v državnem zboru in pa monarhični stranki na Francoskem napram republiki. Mnogo mest je že sklenilo počastiti vrhovnega vladarja katoliške cerkve, mnogo bode to še storilo, tudi ljubljansko stolno mesto ima stopiti v ta krog slavljenja petdesetletnice sv. očeta škofovanja, zatorej dr. vitez Bleiweis-Trsteniški nasvetuje, naj se gospodu županu naroči, da izvrši to čestitanje primernim odličnim načinom. Predlog sprejme se enoglasno z vsestranskimi dobro- in slavaklici.

Župan g. Grasselli pravi, da občno pritrjevanje mu je porok, da si je predlog dr. viteza Bleiweisa-Trsteniškega ves mestni zbor osvojil, a ker je slučaj jako izreden, povabi mestne odbornike, da v znamenje splošnega pritrjevanja vstanejo vsi raz sedeže, kar store mestni odborniki mej živio in dobroklici, na kar gospod župan izjavi, da bode izvrševal mu dano naročilo primernim potom.

Socijalne stvari.

Koliko Ljubljana na leto potrebuje. Po uradnem izkazu se je leta 1892 dachu podvrženega blaga v Ljubljano pripeljalo kakor sledi: 95 hektolitrov ruma, araka, rozolje in likera; 1132 hektolitrov žganjencev; 724 hektolitrov žganja; 15.391 hektolitrov vina, 2233 hektolitrov vinskega mošta, 188 hektolitrov sadnega mošta, 21.600 hektolitrov piva, 1227 hektolitrov kisa, 3786 volov, bikov, krav in telet nad jedno leto starih, 7800 telet do enega leta, 2311 ovac, ovnov, koz, kozlov in kostrunov, 2866 jagnjet, kozličev in prašičkov do 5 klgr., 222 prašičkov od 5 do 19½ klgr., 8581 prašičev nad 19½ klgr. težkih, 486 mtr. st. svežega nasoljenega in prekajenega mesa, salam in klobas, 11.987 glav puranov, gosij, rac in kapunov, 89.326 glav kokošij, pišet in golobov, 231 srn in divjih koz, 1791 zajcev, 148 kilogramov razsekane in črne divjačine, 138 glav fazanov, divjih petelinov in divjih kokošij, 269 gozdnih jerebic, kotovnov, divjih gosij, divjih rac, kljunačev in divjih golobov, 40 lsk, kozic in potopljavk, 171 ducatov drozdov, brinjevk, prepelic in škričancev, 68 kilogramov rib in školk iz morja, rek in potokov, potem ribjih iker, sardin in sardelj, 151 mtr. st. klinov, navadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov, polžev, žab in ostrig; 1707 mtr. st. riža, 52.457 mtr. st. moke, pšena, skroba, pekarij, sladkarij, malega in prepečenega kruha, 7017 mtr. st. ovsá v zrnju, 26.772 mtr. st. sena, slame in otrobov, 452 mtr. st. zelenjave, 7837 mtr. st. svežega sadja, 470 mtr. st. suhega in vložene sadja, 667 mtr. st. masla, stearinovih in lojevih sveč, 42 mtr. st. loja in tolašče, 349 mtr. st. svinjske masti, sala in slanine; 420 mtr. st. mila, 512 mtr. st. sira, 1.319.161 jajc, 1462 mtr. st. kornopnega, lanenega in goršičnega olja, 194 mtr. st. oljkega, mandelnovega in orehovega olja, 35.639 kubičnih metrov trdih drv, borovega in brinjevega lesa, 6083 kubičnih metrov mehkih drv in butaric, 2723 mtr. st. oglja, 252.643 mtr. st. premoga in koaksa.

„Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.“ „Mir“ piše: Tako se imenuje nov denarni zavod, ki se je ravno kar v Ljubljani ustanovil in ki zna postati velikega pomena za slovensko narodno gospodarstvo ter mnogo koristiti revnejšemu delavnemu ljudstvu na Slovenskem. Osnovano pa je to društvo tako: Kdor pristopi, mora obljubiti, da bo vplačeval vsaki teden 50 kr. skozi 7 let in 6 mesecev. V tem času bo vplačal 195 gld. Ko teh sedem let in pol preteče, izplača se mu teh 195 gld. in pa dividenda, to je, kar društvo dobička naredi, to se med ude razdeli. V Gradcu je podobno društvo in tam je dividenda okoli 5 od sto. Kdor pa je k društvu pristopil, ima že prvi dan pravico, prositi za posojilo, ki se mu dá seveda le potem, ako more dati potrebno poroštvo ali pa zastavo. Obrestij pa ni treba plačevati celoletno, ampak po krajcarjih na teden.

Kdor si izposodi 100 gld., mora potem plačevati svoj navadni tedenski donesek 50 kr. in zraven še 14 kr. za obresti. Kdor bi si izposodil 200 gld., plača od njih vsak teden 28 kr., toraj 50 in 28 je vsega 78 kr. Kdor je pri tem društvu, on prav za prav le sam sebi obresti plačuje, če si kaj izposodi; kajti če prav od posojila po 7% obresti plačuje, dobiva pa od tistih 50 kr., ki jih tedensko vplačuje, po 5% dividende, toraj plača od posojila le 2%, kar je gotovo po ceni. Koristno bo to društvo, ker ima zdaj vsak delavec priložnost, da si kaj prihrani. Najslabši rokodelski pomočniki zaslužijo po 5 do 6 gld. na teden. Od teh si vendar lahko 50 kr. odtrga in jih nese v društveno blagajnico. V enem letu ima že 26 gld. in dividendo, v 7½ letih pa potegne nad 200 gold. in potem lahko samostojen (mojster) postane. Reklo se bo morda: „Saj lahko tudi v poštno ali mestno hranilnico tiste goldinarje nosi, kar si jih prihrani za more.“ To pa ni tako. Revni ljudje pridejo večkrat v denarne zadrege. Iz hranilnice lahko denar spet vzame, kedar hoče, in to bo tudi storil pri prvi stiski, če bi tudi ne bila tako huda. Ako je pa pri „vzajemnem podpornem društvu“, mora sedem let ostati in ne sme brez uroka odstopiti. In če bi si prav iz društva kaj izposodil, ne dajo mu njegovega vplačanega denarja nazaj, ampak tisti ostane v blagajnici in se še vedno s tedenskimi doneski pomnožuje, dolg pa se mu po preteku 7½ let odtegne, ko svoj denar dobi. Reklo se bo morda: „Saj društvo ne bo nič posodilo siromaku, ki nič nima in tudi poroka ne najde.“ To je pa le iz začetka res. Če je pa kdo že en par let zraven in ima vplačanih že nad 50 gld., bo pa vendar njegova deležna knjiga dovolj poroštva, da se mu posodi vsaj 37 gld., in ne potrebuje nobenega drugzega poroka.

Iz rečenega je pač jasno, da je društvo dobro vravnano in da bo koristno za bolj revne in za srednje stanove. Da je pa društvo tudi v dobrih in skušenih rokah, to nam jamčijo imena odbornikov. Mi želimo novemu društvu najboljši vspeh. Kdor pa hoče pristopiti, se mora brž oglašiti, še pred 1. februarjem. Ako se pa hoče natančneje poučiti, naj piše nemudoma na društveni urad, da se mu pošljejo pravila in pa pristopnica. Ako so mu pravila po volji, potem podpiše pristopnico in se oglasi kot ud; to se mora pa zgoditi še pred 1. februarjem. V času med 1. in 6. februarjem pa mora poslati 1 gld. vpisnine in vsaj 50 kr. za prvi teden. Zamore pa tudi za več tednov naprej plačati. — Opozorjamo čitatelje na pravila objavljena v sobotnem listu „Slovenca“.

Volna. Colni zastop na Francoskem je izdal podrobno poročilo o obrtnih z volno po celem svetu. Iz teh podatkov se vidi, da so leta 1892 omikani narodi potrošili 900 milijonov kilogramov volne. Za 10 let se je dobilo 30% več volne. Največ so k temu pripomogle: La Plata, avstralske in kapeke naselbine in Zjedinjene države, koder se ovčjereja bujno razvija. Leta 1890 se je uvozilo iz Amerike v Evropo 26 milijonov kilogramov volne; in ameriška volna bo po tem potu za kratko preplavila vse trge in izpodrinila drugo volno.

Pijančevanje je tako rekoč stalno očitanje, s katerim pitajo tuji ruski narod. Vendar moramo resnici na ljubo priznati, da se v srednji Evropi več alkohola povžije od jedne osebe, nego v Rusiji. Z večine kmetsko ljudstvo mej tednom niti ne okusi pijače; nedelje in praznika si pa seveda ne more misliti brez nje. Veselje, počitek — pijača; saj to troje blezu ni samo v Rusiji zvezano mej seboj. Sedaj nekako po 30 rubljev na leto popije jedna kmetska družina; a pri tem moramo pristaviti, da je jako velik dach na Ruskem. Ruski listi so se jeli zadnji čas jako živahno razgovarjati o tej zadevi, kako omejiti pijančevanje. Nekateri svetujejo, naj bi se postavodajalnim potom kaj ukrenilo. Toda za to neso drugi razvneti, kateri zopet svetujejo, naj se preskrbi prostemu ljudstvu ob nedeljah drugačna zabava; v to predlagajo, naj bi se prirejale poučna predavanja ali druga jednaka poučna razvedrila.

Z naše strani smo tudi zato, da se mora proti pijančevanju postopati najpreje z uravnimi sredstvi: s poukom, s cerkvenimi bratovščinami, nadnaravnimi pripomočki ter sodimo, da zakon sam v tem obziru jako malo pomaga. H krati se pa tak zakon izvršuje

dnedniku, da hoče imeti vlada naša tudi v cerkvenih zadevah prvo besedo in prav je imel. Resnico te trditve priča odredba, katero je zdaj izdala vlada gledé poučevanja v krščanskem nauku. Poslala se je vsem duhovnikom, delujočim v šolah. Naredbo imajo katehetje že v rokah, a škofje molčijo, in vendar imajo samo oni tukaj govoriti, ne pa vlada, še manj naša, katere kulturšef je izobčen zavoljo dvoboja, katerega je imel pred več leti z nekim narodnjakom. To je po našem mnenju že skrajna predrznost in vprašamo: „Quousque tandem . . .?“

(Iz Celovca), dne 21. januarja: Tukajšnje „Freie Stimmen“ poročajo v št. 7 od 17. t. m., da bode štajerski deželni zbor v svojem prihodnjem zasedanju določil nemški uradni jezik, in da ga bode v tem posnemal bržkone tudi koroški deželni zbor. Tudi se bode nemško-liberalna večina štajerskega deželnega zbora po poročilu istega lista posvetovala, kako se more s pritiskom „od zgoraj“ ohraniti nemški „Besitzstand“ na Spodnjem Štajerskem in zabraniti napredovanje Slovencev. — Po tem takem čakajo Slovenci na Štajerskem in Koroškem nove hude borbe za narodni obstanek, katerega jim nemški „liberalizem“ na noben način noče privoščiti!

(Šolska novica s Koroškega.) Poroča se nam: Velik čin pravega pravcatega nemškega „junaštva“ posrečil se je zopet koroškim nemško-liberalnim mogotcem. Dosedaj — vsaj še na papirju — dvojezična šola Podkurnosom spremenila se v čisto nemško. Sklenil je tako, kajpak, „jedinoglasno“ občinski odbor v Zrelcu na prizadevanje župana Oremusa, tamošnji krajni šolski svet, in konečno tudi posestniki. Da bode deželni šolski svet tej združeni zahtevi rade volje ustregel, in slovensko-nemški šoli podkurnoski, ki je dosedaj vsaj na papirju še smela životari, izpihnil brléto lučico zemeljskega bitja, o tem pač ni treba dvomiti! Za ta „junaški“ čin prišli so „napredni“ prebivalci podkurnoski sevda v „cajtunge“, in celovške žlobudrave „Freie Stimmen“ so samega veselja nad tem kar nore, ter ne morejo dosti prehlátiti „den gesunden (?) Sinn“ tamošnjih Slovencev, ki tako zelo znajo ceniti nemščino. Kar omenjeno glasilo dalje čveka o „Treiben gewisser Hetzer“, je stara pesem, katero sedaj čirkajo že vsi nemški vrabci po koroških strehah! Silno radovedni pa smo, koliko krompirja se bode sedaj na leto Podkurnosom več pridelalo, ko imajo nemško šolo!?

(Celovški mestni zastop pa slovenščina.) Znano je, koliko hrupa je nastalo po vsem nemškem taboru od Liberice do Celja in Celovca, ko je c. kr. notranje ministerstvo zaukazalo, da mora celovški magistrat sprejemati in reševati tudi slovenske vloge. Da se je izpolnila čisto naravna zahteva odločnega „Katol.-polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“, to nemškim „pravičnim“ prenapetnežem nikakor ni hotelo v glavo! Celovški mestni očetje so se kajpak silno repenčili nad tem ukazom, a slednjič so se mu vendarle udali, oziroma morali udati, kakor smo že poročali. — Slovenščina je prišla tako do svoje postavne veljave tudi v celovški mestni hiši in omenjeno društvo je prejelo sledeči slovenski odlok: „St. 16.797. Slavno predstojništvo katoliškega - političnega in gospodarskega (!) društva za Slovence na Koroškem tukaj. Tajistin (!) se naznani, da je uloga od 4. Decembra t. l. (??) na znanje uzeta. Magistrat v Celovcu 9. Decembra 1892. Župan: Posch l. r.“ — S tem, upajmo, je dolgi prepir radi slovenskega dopisovanja končan. Da je gornji odlok „zanimiv“ iz več ozirov, je jasno. Opozarjamo le na njega klasično slovenščino; vidi se, da je g. prelagatelj še iz „stare“ šole, ker mu „nova“ slovenščina dela sitnosti! Pa vemo tudi, da na naši mestni kolibi veje odločno „napreden“ duh. Zato i ne dvomimo, da se bodo odloki slavnega magistrata tudi v slovenskem oziru zboljšali! V ostalem dostavimo, kar o tem odloku piše zadnji „Mir“: „Vprašamo, je li bilo vredno, zaradi teh par besedic, ki so se imele napisati v slovenskem jeziku, našim slavnim mestnim očetom in njim poslušnim liberalnim listom nagromaditi toliko besedičenja in pridušanja zoper mirne Slovence? In je li bilo treba zaradi te malenkosti zakladati slovenskemu političnemu društvu, kakor tudi mestnemu magistratu samemu toliko nepotrebnega dela in stroškov? To prepuščamo v razsodbo vsem razumnim Slovincem z zagotovilom, da bode odbor našega slovenskega političnega društva kakor do sedaj tudi v bodoče vedel varovati in bra-

niti v polni meri čast in pravice koroških Slovencev ne le samo po deželi, marveč tudi v stolnem mestu Celovcu. Le neustrašeno naprej! Pravična stvar mora priti tudi do popolne zmage!“ — V stvarnem oziru treba še opomniti, da se v odloku omenjena vloga ni vložila dne 4. decembra 1892. leta, marveč že 4. decembra 1891. leta. —rj—

(Človek bi skoro ne verjel!) V posebni foliji prilogi objavil je „Paine's Illustr. Familienkalender“ za leto 1891 obraze nemških odličnjakov pod naslovom: „Porträt-Galerie berühmter deutscher Männer.“ Laskavi čitatelj se prosi, da nam verjame, če mu povemo, da se v oni „Porträt-Galerie“ med C. Reineckem in Fr. pl. Suppé-jem nahaja „der berühmte deutsche Mann“ — dr. Anton Dvořák, slavni češkoslovanski glasbeni mojster, poznat i slovenskemu občinstvu po svojih kompozicijah, čegar „Stabat Mater“ se bode izvajala v postu v koncertu „Glasbene Matice“.

Društva.

(Velikonedeljski pevski zbor.) Vabilo na narodno veselico, katero priredi velikonedeljski pevski zbor v Vel. Nedelji v torek dne 7. februarja 1893. leta v gostilni g. Ivana Goričana. — Vspored: A. Petja. 1. F. Vilhar: „Domovini“, mešan zbor. 2. Durner: „Zakletv vibarja“, mešan zbor. 3. J. Kuba: „Slovenci vince ne prodajmo“, moški zbor. 4. H. Mašek: „Pri zibeli“, mešan zbor. 5. G. Ipavc: „Slovenka sem“, ženski zbor. 6. Volarič: „Slovan na dan“, mešan zbor. B. Prosta zabava in ples. — Začetek ob 6. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabijo uljudno pevci.

(Katoliško rokodelsko društvo na Vrhniki.) V nedeljo dne 22. t. m. je bil občni zbor „Katol. društva rokodelskih pomočnikov na Vrhniki“. Stanje društveno je ugodno. Poučevalo se je v krščanskem nauku, petju (poučuje g. V. Levstik), slovenskem jeziku (poučuje g. J. Črne), v nemškem jeziku (poučuje g. J. Stojic) in risanju (poučuje g. S. Ogrin). Skrbelo se je tudi za poučno zabavo in za poučno berilo. Občni zbor je potvrdil tudi blagorodni g. župan G. Jelovšek in spodbujal rokodelce k pristopu in se častno izrazil o društvenem delovanju. V načelnštvo so bili voljeni zopet gg. J. Koprivnikar, dekan, načelnikom, P. Bohinjec, podnačelnikom, F. Fries, posestnik in krojaški mojster, blagajnikom in Ant. Bučar, trgovec, tajnikom. — Radi smrti č. gosp. načelnika dekana J. Koprivnikarja preloži se nameravana predpustnica na poznejši čas.

(Koncert ruskega narodnega pevskega zbora Nadine Slavjanske), ki se priredi v četrtek dne 2. februarja v veliki dvorani „Tonhalle“. Vspored. I. del. 1. Pri vrodu v Kalugo, narodna pesen, priredila N. Slavjanska. 2. Črnoški mladee, poskočnica. 3. Zanjica, poljska pesen, priredila N. Slavjanska (solo poje: N. Slavjanska). 4. Vanjina pesen, vesela pesen s premenami (solo poje N. Slavjanska). 5. Ponočni čuvaj, pesen, priredil Varotnikov. 6. Travnja bilka moja, otožna narodna pesen (solo poje: N. Slavjanska). 7. Oj ti široka cesta moja! Plesna pesen (solo poje: N. Slavjanska). II. del. 1. Pesen in kolo iz opere Rusalka, zložil Dargomizsky. 2. Milo je slavec gostolel na vrtu mojem, starodavna pesen o „Oevres posthumes“, zložil Varjamov (solo poje: N. Slavjanska). — 3. Ljubezniva deva, prihajajo boljari! Vesela pesen, zložil Dargomizsky (solo poje: N. Slavjanska). — 4. Skrila bom prstan svoj, starodavna skrivna pesen. 5. Pred našimi vrati, kolo. 6. Mamica, usmili se me! Starodavna vzdihajoča pesen, zložil Gourilev (solo poje N. Slavjanska). 7. Ej uchnem! Značilna pesen. Tekstne knjižice po 10 kr. dobivajo se pri blagajnici. Cercle od I. do IV. vrste po 3. gold., sedeži od V. do X. vrste po 2. gold., od XI. do XV. vrste po 1. gl. 50 kr., od XVI. do XX. vrste po 1 gl., prostor na galeriji v I. vrsti po 1-50 gl. v drugi vrsti po 1 gl., stojišča 80 kr. Ustopnice se vže naprej dobivajo v glavni trafiki na Mestnem trgu.

(I. Narodni dom v Novem mestu.) K občenemu zboru delniškega društva I. narodni dom v Rudolfovem so vabljeni č. delničarji na: 11. februarja t. l. ob 6. uri zvečer v Čitalnici za rešitev: 1. letnega sporočila, 2. računa in bilance za leto 1892, 3. dividende. Iz računa se posname, da je bilo leta 1892 dohodkov 339 gl. 54 kr. stroškov 302 gl. 4 kr. preostanka 37 gl. 50 kr. Iz bilance se razvidi da je imetje naraslo na 11218 gl. in rezervni fond na 970 gl. 94½ kr.

(Skupščina „Narodne čitalnice v Ptuj“ za 31. društveno leto 1893 bode v nedeljo dne 29. januarja t. l. ob 3. oziroma 4. uri popoldne v lastni hiši „Narodni dom“. — Z ozirom na jako kratki predpust priredi se edina veselica v nedeljo dne 5. februarja in sicer: „Plesni venček, kostume dobro došlo. Svirala bode godba ptujskega muzikalnega društva.“ — K mnogobrojuemu obiskovanju vabi uljudno vse svoje ude in goste odbor.

Telegrami.

Dunaj, 24. januarja. Virtemberška kraljeva dvojica je odpotovala danes v Nachod, da obišče kraljičinega očeta. Cesar jo je spremljal na kolodvor in se prisrčno poslovil.

Praga, 24. januarja. V premogovniku pri Oseku na Češkem so se užgali plini in vsled tega bila močna eksplozija. Izvlekli so že 26 mrtvih in 8 ranjenih. Na stotine jih je baje še v jami, o katerih se ne vé, so li živi ali mrtvi.

Praga, 25. januarja. Po daljših časnih poročilih je v Oseku v jami, v kateri je bila eksplozija, bilo 250 delavcev. Dosedaj se je konstatovalo mrtvih nad 60. Ravno sedaj so jih izvlekli 56 mrtvih in ranjenih. 60 jih je še v goreči jami, ki so pa gotovo izgubljeni, ker jih ni moč rešiti. Premogokopi, ki so hoteli v jamo na pomoč, morali so se vrniti, ker so bili v nevarnosti, da se zaduše.

Praga, 25. januarja. Kakor časopisi poročajo, cenijo v Oseku število ponesrečenec na 130. 50—80 je še zasutih, katerih ne bode moč rešiti.

Budimpešta, 24. januarja. Brzovlak, ki je včeraj zvečer odšel na Dunaj, je na postaji Köbölhut zadel v tovorni voz. Lokomotiva in poštni voz pri brzovlaku sta se razbila. Nekaj potnikov je lahko ranjenih, štirje od vlakovega osebja pa težko. Jedna oseba je mrtva.

Hyderabad, 24. januarja. Nadvojvoda Franc Ferdinand se je povrnil z lova v Tandur.

Berolin, 24. januarja. Ruski carjevič se je ob desetih zvečer semkaj pripeljal. Prijazno so ga pozdravili cesar in druge navzoče knežje osebe.

Pariz, 24. januarja. Formalnosti za stran izročitve Hertzove so končane. Preiskovalni sodnik Franqueville je dovršil preiskavo proti obdolženim parlamentarcem in izročil akte državnemu pravdnistvu.

Peterburg, 24. januarja. Neresnična je novica, da boharski han misli prodati svojo državo. Han obišče še več evropskih mest in sredi junija se povrne v domovino.

Svileno blago za plese od 45 kr. do 11 gl. 65 kr. meter — potem **črno, belo in barvasto** svileno blago po 45 kr. do 11 gl. 65 kr. meter — gladko, progasto, križasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 baž in 2000 različnih barv, desinov itd.). Vožnjine in carine prosto. Pisma stanejo 10 kr., dopisnice pa 5 kr. v Švico. 15 (4 5—2)

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (c. in kr. dvorni založnik) v Gurihu (Zürich).

Tu je l.

23. januarja.

Pri **Matiču**: Rayer, zasebnik; Rys s soprogo; Hirschman, inženir; Heinz, potovalec; Smeipidl, Schwarz, Wagner, Wichepferig in Freudenthal, trgovci, z Dunaja. — Wiek, trgovec, iz Prage. — pl. Urbančič, posestnik, iz Polhovega Gradca. — Šink, posestnik, iz Zagorja. — Rozina, iz Zagreba. — Meiler in Caldara iz Trsta.

Pri **Mona**: Nastopil s soprogo; Reiss, Heinhofer, Rosenberg, Koblitz, Meyer, trgovci; Beck, potovalec, z Dunaja. — Luftschitz, Fischl in Moses iz Karlova. — Goldschmid, trgovec, iz Trsta. — Halmer, trgovec, iz Zagreba. — Beissbart, trgovec, iz Norimberka. — Zanier, trgovec, z rodbino, iz Št. Pavla. — Gaberšek, vrednik, iz Gorice. — Barbo, župnik, iz Trebelovega. — Mauring, duhovnik, iz Kranja. — Viletal, inženir, iz Ribnice. — Kuerth iz Cabara. Poženel iz Idrije. — Petrič iz Logatca. — Altman iz Gradca.

Pri **Junem kolodvoru**: Werner trgovec s konji. — Wran z Dunaja. — Gaspari iz Bleda.

Pri **bavarskem dvoru**: Cvek, potovalec, iz Kamnika. — Scheschitz, trgovec s konji, iz Trsta. — Vičerič iz Ljubljane. — Olivieri iz Smartna.

Umrl.

24. januarja. Henrik Bučar, delavec sin, 6½ leta, Strmi pot 8. jetika.

22. januarja. Jožef Frakle, delavec, 23 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Ca	Skan	Valec	Vreme	Source
OPAZOVANJA	raznoma	topnoma			
7. u. jut.	737.6	-17.2	sl. vzh.	megla	
24. u. pop.	738.5	-7.4	brez.		0.00
9. u. zveč.	737.7	-10.6	sl. vzh.	jasno	
Srednja temperatura -11.1 za 9.8° pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani dne 21. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica hrt.	6.1	Špeh povenen, kgr.	64
Rež.	4.79	Surovo maslo.	80
Ječmen.	3.58	Jajce, jedno	34
Oves.	2.62	Mleko, liter	10
Ajda.	5.44	Goveje meso, kgr.	64
Proso.	4.41	Telečje	64
Koruza.	4.65	Svinjsko	54
Krompir.	3.20	Kostrunovo	40
Leča.	14	Pisane	50
Grah.	13	Golob	22
Fizol.	10	Seno, 100 kgr.	2.50
Maslo.	96	Slama.	2.05
Mast.	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7.50
Špeh svet.	54	" mehka	5

Prošnja.

Nobene župnije ni v Ljubljani, razun trnovske, kjer bi stanovalo toliko ljudi rokodelskega in delavskega stanu. — Odkar so se pozidale mnogoštevilne hiše in hišice proti mestnemu logu, se je število duš trnovske fars podvojilo. Ker so stanovanja v mestu samem draga, vse semkaj sili, ker je stanarina primeroma majhna. In zato je bila zlata vredna misel, da se je odprla tem ljudem župna knjižnica, da si vedre in blaže duha ob nedeljah z dobrim berilom. Nekaj knjig imamo, ali kaj je ta pesčica za toliko ljudstva? In vendar je marsikatera ura prav obrnjena, če ima rokodelce ali reven delavce knjigo v rokah, mnogo bolje, kakor če bi je ne imel. Zato podpisani prosí vse prijatelje nižjega ljudstva, ki je revno in samo sebi prepuščeno, naj mu podaré ali pošljejo za župno knjižnico kaj berila. Zelo bi ugajalo "Življenje svetnikov", "Življenje Gospodovo", starejše povesti Mohorjeve družbe, starejši letniki "Danice", letniki "Ovetja iz vrta sv. Frančiška", "Vrtec" itd. Posebno naj ne prezrú te prošnje oni častiti gospodje, ki so kdaj tu službovali. Če kdo kaj pošlje z delavce in delavke, stori veliko dobro delo usmiljenja. Treba je le delavski stan in otroke delavcev pogledati, in kaj se vidi, kako lepo in zaslužno je, jim pomagati z berilom.

And. Plečnik,
kapelan trnovski.

Prošnja

do častitih prejemnikov "Zabavne knjižnice za slovensko mladino".

P. n. naročnikom svoje mladinske knjižnice sem bil o svojem času na ovojnem listu II. zvezka obljubil, da hočem izdati III. zvezek "Zabavne knjižnice" — ako ne bude kakih ovir — meseca januarja 1893. Ker sem pa našel sedaj o novem letu pri pregledovanju svojih beležk še prav mnogo zaostaline, ne upam si pri najboljši volji že sedaj s III. zvezkom

na svetlo, in to tembolj, ker se mi je do sedaj s poslano naročnino še le polovica tiskarskih stroškov povrnila. Z ozirom na to, obračam se na tem mestu do vseh p. n. prejemnikov, ki še za doposlano jim knjižico dotičnih zneskov niso poravnali, da to prav kmalu storiti izvolé da mi bode potem mogoče izdati že skoraj obljubljeni snopišč. — Tudi na "Narodnih legendah" j. še precéj zaostankov, in baš to je vzrok, da še do sedaj s IV. zvezkom — ki je v rokopisu že davno dovršen nisem mogel na svetlo. Ako kdo knjižice ne mara, lahko mi je vrne pod istim ovitkom, pod katerim jih je prejel. Onih p. n. naročnikov, zlasti pa krajnih šolskih svetov, ki so mi pisмено naznanili čas, kedaj da račune poravnajo, ta prošnja ne zadeva.

V Središču, dne 20. januarja 1893.

Anton Kosi,
učitelj, izdajatelj in vrednik "Zabavne knjižice za slov. mladino."

Hišo kupim

(na deželi) 78.1

na Primorskem ali na Notranjskem, ki bi bila pripravna za kupčijo. Več se zvé pri vredništvu tega lista.

Josip Šubic,

kipar,

v Gorenji Vasi pri Škofji Loki,

priporoča se najuljudneje prečati, duhovščini in slav. občinstvu za

izdelovanje kipov

iz lesa, kamna, mavca in marmorcementa. Dobro, solidno in ceno. 570 10-9

Hišne telegrafe,

telefone

in strelevode

napeljuje po najnovejši, zanesljivo delujoči metodi in najnižji ceni

72 10-2

Josip Rebek

ključavničar v Ljubljani.

Vsa posamična dela so vedno v zalogi.

Vsakovrstne slamnike

najnovjših oblik iz domače in tuje slame

izdeluje, prodaja in popravlja po možno nizki ceni

Frane Cerar,

prej J. Markuzič,

Domžale, Kranjsko. 75 3-1

(Cenike pošlje franko. — Ustanovljeno 1863.)

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Trnkóczyjev

grenki konjak,

okusno in najboljšo sredstvo za želodec. 1 steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

prodaja

Ubald pl. Trnkóczy,

lekarnar v Ljubljani.

Prodajalci na drobno dobé rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

Svoji k svojim!

Priznано najboljšo

in najcenejšo

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenec

(2 10-8)

v Ljubljani.

Svoji k svojim!

Albin Ahčin,

trgovina z železjem

Gledališke ulice št. 8 v Ljubljani

prodaja po jako znižanih cenah

železje, kmetiško orodje,
kuhinjsko opravo, štedilna
ognjišča

in vse v njegovo stroko spadajoče blago.

Halifaks drsalke 1 gld.

Dunajska borza.

Dne 25. januarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 10
Zlata renta 4%, davka prosta	116 . 45
Papirna renta 5%, davka prosta	101 . 05
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	998 . —
Kred tne akcijske, 160 gld.	319 . —
London, 10 funtov strl.	120 . 85
Napoleonor (20 fr.)	9 . 62
Cesarski cekini	5 . 69
Nemških mark 100	59 . 25

Dne 24. januarja.

Ogerska zlata renta 4%	114 gld. 30 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 . 40
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 . —
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	165 . —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	193 . —
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	97 . 50
Zastavna pisma	100 . 80
Kreditne srečke, 100 gld.	193 . 50
St. Genois srečke, 40 gld.	68 . —

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	19 . —
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 . 50
Salmove srečke, 40 gld.	67 . —
Windischgraezove srečke, 20 gld.	72 . —
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 . 75
Akcijske Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2860	—
Akcijske južne železnice, 200 gld.	93 . 50
Papirni rubelj	1 . 23
Laških lir 100	— . —

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.